

Ärende: VN/27452/2020/

Arbetsgruppens betänkande om uppdatering av offentlighetslagen

Allmän motivering och förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Era synpunkter på den allmänna motiveringen samt på avsnittet om förhållandet till grundlagen och lagstiftningsordningen (avsnitten 2–5 och 10 i betänkandet)?

-

Förslag om utvidgning av tillämpningsområdet

Vilken är er bedömning av konsekvenserna för skötseln av den offentliga förvaltningsuppgiften som helhet om tillämpningsområdet för offentlighetslagen utvidgas enligt förslaget i betänkandet? Finns det några särskilda konsekvenser som har att göra med just er organisations verksamhet och som saknas i betänkandet?

-

Vilken är er bedömning av konsekvenserna av att tillämpningsområdet för offentlighetslagen utvidgas enligt förslaget så att det omfattar samfund och stiftelser som omfattas av ett offentligt samfunds bestämmande inflytande. Finns det några särskilda konsekvenser som har att göra med just er organisations verksamhet och som saknas i betänkandet?

-

Enligt er bedömning, vilka konsekvenser har det för säkerheten om tillämpningsområdet av den offentlighetslag som föreslås i betänkandet utvidgas? Är sekretessgrunderna i den gällande offentlighetslagen tillräckliga för att skydda uppgifter som hanteras av aktörer som enligt förslaget börjar omfattas av tillämpningsområdet eller börjar omfattas av tillämpningsområdet i större utsträckning? Har er organisation uppgifter som det är nödvändigt att hemlighålla, till exempel ur säkerhetssynpunkt, men som det inte är möjligt att hemlighålla utifrån sekretessrekvisiten i den gällande lagen eller i speciallagar?

-

Övriga förslag i betänkandet

Har andra förslag än förslagen om utvidgning av lagens tillämpningsområde några konsekvenser med tanke på säkerheten för er organisation och hurdana konsekvenser är det fråga om?

-

Lagförslag och specialmotivering

Era synpunkter på lagförslaget och motiveringarna till de bestämmelser som gäller lagförslaget i varje kapitel?

1 kap

-

2 kap

-

3 kap

-

4 kap

-

5 kap

-

6 kap

-

7 kap

-

8 kap

-

Övriga synpunkter

Andra eventuella synpunkter

SAMS är en intresseorganisation som arbetar för de finlandssvenska riksomfattande funktionshinderorganisationerna. Våra medlemsorganisationer är FDUV, Funktionsrätt med ansvar, Förbundet Finlandssvenska Synskadade, Psykosociala förbundet samt Svenska hörsel förbundet.

Förslaget att uppdatera offentlighetslagen skulle tydliggöra den nuvarande lagstiftningen om offentlighet, vilket är avgörande ur ett öppet och demokratiskt samhällsperspektiv. I arbetsgruppens rapport hänvisas till riksdagens grundlagsutskotts praxis, som betonar vikten av rättssäkerhet och kraven på god förvaltning när förvaltningsuppgifter överförs till andra än myndigheter. I offentlighetslagen föreslås i paragraf 16, moment 5, att en myndighet ska ha rätt att vägra att verkställa en begäran om uppgifter, om det med beaktande av lagens syfte skulle förutsätta uppenbart oskäliga åtgärder av myndigheten

Vi ser en viss risk i att man genom att inkludera en rätt för myndigheter att vägra att verkställa en begäran om uppgifter i lagstiftning öppnar för en praxis där myndigheter är mindre benägna att lämna ut uppgifter. Detta i synnerhet i ljuset av att regeringen betonar behovet av besparingar inom den offentliga sektorn. I betänkandet nämns att myndigheter "ska ha tillräckliga resurser så att den effektivt kan verkställa begäran om uppgifter. Om begäran dock hotar att äventyra en behörig skötsel av myndighetens övriga verksamhet, kan begäran på grund av att den är så arbetskrävande vara uppenbart oskälig". Det finns en risk för att en sådan formulering av oskälighetsrekvisitet leder till avslag på begäran om uppgifter på grund av resursbrist.

Begreppet "uppenbart oskäliga" ger utrymme för tolkning och kan leda till olika tolkningar, vilket i sin tur kan leda till ytterligare arbete. Den föreslagna formuleringen är inte tydlig nog och behöver preciseras för att säkerställa en enhetlig tolkningspraxis. Det finns utmaningar för personer med funktionsnedsättning och funktionshinderorganisationer när det gäller att få tillgång till dokument och en rätt att vägra så som den föreslagna riskerar att ytterligare försvåra tillgången till uppgifter. Det är därför viktigt att klargöra när en begäran om uppgifter kan anses vara uppenbart oskälig och när den inte är det

I rapporten bör också den rådgivande rollen och behovet av offentliga uppgifter för råden för personer med funktionsnedsättning beaktas. Råden deltar aktivt i planeringen och beslutsfattandet i kommuner och välfärdsområden, men har ofta svårt att få nödvändig information för att effektivt kunna delta i beslutsfattandet.

Rehn Dennis

SAMS - Samarbetsförbundet kring funktionshinder rf